

ΒΡΑΔΙΑ Γ.

Γ' διαίτερά τινα περὶ τῆς κόσμου τῆς Σελήνης, καὶ ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι Πλανῆται εἶναι ἐπίσης κατοικημένοι.

Ἡ Μαρκέζα ἠθέλησε νὰ μὲ ὑποχρέωση τὴν ἡμέραν εἰς τὸ νὰ ἀκολουθήσω τὴν συνέχειαν τῶν συνομιλιῶν μας; ἐγὼ ὅμως τὴν ἀπέδειξα ὅτι τὰς τοιαύτας θεωρίας, καὶ τὰς τοιούτους συλλογισμὸς μόνου εἰς τὴν Σελήνην καὶ εἰς τὰ Ἄστρα πρέπει νὰ τὰς ἐμπιστευώμεθα, ἐπειδὴ καὶ τῶντι ἐκεῖνα εἶναι τὰ περὶ ἧ ὁ λόγος ὑποκείμενα. Ὅθεν τὸ βράδυ δὲν ἐλείψαμεν νὰ ὑπάγωμεν πάλιν εἰς τὸ δάσος τὸ ὁποῖον ἀπεκατέστη ἕνας τόπος ἀφιερωμένος εἰς τὰς φιλοσοφικάς μας ὁμιλίας.

Πολ-

Πολλὰ νεώτερα ἔχω νὰ σοῦ μάθω, τὴν εἶπα, ἢ Σελήνη ὅπῃ χθὲς σοῦ ἔλεγα ὅτι κατὰ τὰ φαινόμενα ὅλα εἶναι κατοικημένη, πιθανώτατα ἐνδέχεται νὰ μὴν κατοικῆται, ἐπειδὴ καὶ ἐσοχάσθηκα ἓνα πρᾶγμα ὅπῃ καθυποβάλλει τὴς κατοίκους τῆς εἰς κίνδυνον. Μόν' αὐτὸ δὲν θέλω τὸ ὑποφέρει παντελῶς, μ' ἀπεκρίθη ἡ Μαρκέζα, ἔχθες μὲ εἶχες προπαρασκευάσει διὰ νὰ εἶδῶ μετὰ πρῶτην ἡμέραν αὐτὴς τὴς ἀνθρώπους νὰ ἔλθουν ἐδῶ, καὶ σήμερον ἔτε καὶ νὰ ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον; ὄχι, ὄχι, ποτὲ δὲν θέλεις μὲ περιπαίξει μὲ τοιῦτον τρόπον, ἀλλ' ἐπειδὴ μ' ἔκαμες νὰ πιστεύσω τὴς κατοίκους τῆς Σελήνης, καὶ ὑπερέβην πλέον ὅλας τὰς δυσκολίας ὅπῃ ὑπήντησα, ἐγὼ θὲ νὰ τὴς πιστεύω διαπάντα. Πολλὰ ἐπιταχύνετε κερά με, τὴν ἀπεκρίθη. Εἰς πράγματα ὅμως τοιῦτε εἶδες ὅπῃ πιστεύει τινὰς, πρέπει

νὰ δίδῃ μόνου τὸ ἥμισυ τῆ πνεύματός
 τε, τὸ δ' ἄλλο ἥμισυ νὰ τὸ φυλάττη
 ἐλεύθερον, ὅπῃ νὰ ἤμπορῇ ἐν ταύτῳ νὰ
 δεχθῇ τὸ ἐναντίον, ἂν τὸ καλέσῃ ἡ
 χρεία. Ἐγὼ ἀπ' ἀξιώματα καὶ γνω-
 μικά δὲν πέρνω, μὲ εἶπε, μόν' ὄρισε εἰς
 ἀπόδειξιν πραγματικὴν . . . δὲν πρέπει,
 σ' ἐρωτῶ, νὰ συμπεράνῃ τινὰς περὶ Σε-
 λήνης καθὼς πρέπει νὰ συμπεράνῃ καὶ
 περὶ τῆ ἁγίας Διονυσίας; ὄχι, τὴν ἀπε-
 κρίθην, διατὶ ἡ Σελήνη δὲν ὁμοιάζει τό-
 σον μὲ τὴν Γῆν, ὅσον ὁμοιάζει ὁ ἅγιος
 Διονύσιος μὲ τὸ Παρίσι. Ὁ ἥλιος ἔλ-
 κει ἀπὸ τὴν Γῆν καὶ ἀπὸ τὰ νερὰ ἀνα-
 θυμιάσεις καὶ ἀτμίδας, αἱ ὁποῖαι ὑψέ-
 μεναι ἐπὶ αἴρος μέχρι τινὸς ὕψους, συ-
 νάγονται ἐκεῖ καὶ σχηματίζου τὰ νέφη,
 τὰ ὁποῖα ἀπληρωσμένα περιέρχονται τῆ-
 δε καὶ κεῖσε ἀτάκτως τριγύρου εἰς τὴν σφαι-
 ραν μας, καὶ συσκιάζου πότε ἓνα τόπον,
 καὶ πότε ἄλλον. Ὁθεν ὅποιος ἤθελεν

ἰδῆ μακρόθεν τὴν Γῆν, ἤθελε παρατη-
 ρῆση συνεχῶς μερικὰς μεταβολὰς εἰς
 τὴν ἐπιφάνειάν της, ὡς ἂν ὅπερ ἕνας με-
 γάλος τόπος σκεπασμένος ἀπὸ νέφη ἔ-
 πεται νὰ εἶναι ἕνα μέρος σκοτεινὸν, τὸ
 ὁποῖον ἤθελε γίνῃ φωτεινότερον εὐθὺς
 ὅπερ ἤθελε ξεσκεπασθῆ, ὡς εἴπρεπε
 νὰ ἰδῆ κηλίδας ὅπερ νὰ ἀλλάζον τόπον,
 καὶ ἢ νὰ συνάγωνται διαφόρως, ἢ νὰ ἀ-
 φανίζωνται ἐξ ὀλοκλήρου. Εἴπρεπε λοι-
 πὸν νὰ βλέπωμεν ἐπίσης αὐτὰς τὰς
 ἰδίας μετατροπὰς καὶ ἀλλοιώσεις καὶ εἰς
 τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Σελήνης, ἂν εἶχε
 καὶ αὐτὴ νέφη περὶ αὐτήν. Ἐκ τῆς ἐναν-
 τίως ὅμως ὅλαι της αἱ κηλίδες εἶναι ζάσι-
 μοι, τὰ φωτεινὰ της μέρη ἀείποτε φω-
 τεινὰ, καὶ ἰδὲ τὸ κακόν. Ὡς κατα-
 τῆτον τὸν λόγον ὁ Ἡῆλιος δὲν ἔλκει
 παντελῶς μήτε ἀτμίδας μήτε ἀναδυ-
 μιάσεις ἐπάνω εἰς τὴν Σελήνην. Ἄρα ἡ
 Σελήνη εἶναι ἐν σῶμα ἀπειράκις σκληρό-

τε-

τερον, καὶ σφερώτερον ἀπὸ τὴν ἐδικήν
 μας Γῆν, τῆς ὁποίας τὰ λεπτότερα μό-
 ρια διαχωρίζονται εὐκόλως ἀπὸ τὰ ἐπί-
 λοιπα, καὶ ἀναβαίνου ἐς τὸ ὕψος εὐθύς
 ὅπερ βαλθεὺν εἰς κίνησιν ἀπὸ τὴν θερμό-
 τητα. Ὅθεν ἡ Σελήνη πρέπει νὰ εἶναι
 ἓνα μίγμα ὄλου ἀπὸ βράχης καὶ μάρ-
 μαρα, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν γίνονται παντε-
 λῶς ἀτμοὶ καὶ ἀναθυμιάσεις, ἐπειδὴ καὶ
 κατ' ἄλλον λόγον αὐταὶ τόσο φυσικῶς
 καὶ τόσο ἀναγκαίως καὶ ἀπαραιτήτως
 γίνονται ὅπερ εἶναι νερὰ, ὡς ἀφεύκτως
 πρέπει νὰ μὴν εἶναι νερὰ ἐκεῖ ὅπερ ἀναθυ-
 μιάσεις δὲν γίνονται. Ποῖοι λοιπὸν ἐνδέ-
 χεται νὰ εἶναι οἱ κάτοικοι ἐκείνων τῶν
 ξηρῶν βράχων, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἡμ-
 πορῆ νὰ ἀναφύη ἕδεν, καὶ ἐκεῖνε τῆ τό-
 πε ὅπερ δὲν ἔχει νερὸν παντελῶς; καὶ
 πῶς! ἐφώναξεν ἡ Μαρκέζα, δὲν ἐνθυ-
 μᾶσαι τελείως ὅτι μὲ ἐβεβαίωσες πῶς
 εἶναι εἰς τὴν Σελήνην θάλασσαι, τὰς
 ὁποίας

ὅποιας τὰς διακρίνεν ἀπ' ἐδῶ κάτω; αὐ-
 τὸ εἶναι ἐν ἀπλῆν συμπέρασμα, τὴν ἀ-
 πεκρίθην, καὶ μὲ κακοφαίνεται. Ἐνδέ-
 χεται ὅμως τὰ σκοτεινὰ ἐκεῖνα μέρη
 ὅπῃ ἐκλαμβάνου δια θαλάσσης, νὰ εἶ-
 ναι μεγάλα κοιλώματα, ἐπειδὴ καὶ ἀ-
 πό τὴν ἀπόστασιν ὅπῃ ἡμεῖς εἴμεθα εἶναι
 συγχωρημένον τὸ νὰ μὴν ἤμπορῃ νὰ
 διακρίνη τινὰς ὀρθῶς μὲ εὐκρίνειαν. Μὰ,
 εἶπεν ἡ Μαρκέζα, ἀρκεῖ αὐτὸ μόνον νὰ
 μᾶς κάμη νὰ καταργήσωμεν ἐξ ὀλοκλή-
 ρε τὰς κατοίκους τῆς Σελήνης; ὄχι ἐξ
 ὀλοκλήρε κερὰ με, τὴν ἀπεκρίθην, ἀλ-
 λά μόνον δὲν ἀποφασίζόμεθα μήτε ὑπὲρ
 αὐτῶν, μήτε κατ' αὐτῶν. Σὲ ὁμολο-
 γῶ τὴν ἀσθένειάν με κατὰ τῆτο, εἶπέν,
 ὅτι δὲν εἶμαι ποσῶς δυνατὴ διὰ μίαν τό-
 σον ἐντελῶς ἀπροσδιόρισον ἀμφιῤῥέπειαν,
 ἀλλὰ χρειάζομαι νὰ πισεύσω ἕνα τί.
 Ὅθεν προσδιόρισαί με ὅσον τάχιστα εἰς
 μίαν δόξαν περὶ τῶν κατοίκων τῆς Σε-
 λήνης.

λήνης· ἢ ἄς τες διατηρήσωμεν, ἢ ἄς τες ἐξολοθρεύσωμεν κατακράτος διαπάντα, ὅπῃ ἔτε νὰ ῥηθῆ πλέον λόγος περὶ αὐτῶν. Πλὴν ἄς τες διατηρήσωμεν καλλίτερα, ἂν εἶναι δυνατόν, διατὶ ἐγὼ ἔλαβα δι' αὐτὰς μίαν κλίσιν, ὅπῃ πολλὰ ἤθελα δυσκολευθῆ νὰ τὴν χάσω. Δὲν θέλω ἀφίσει λοιπὸν ἔρημον τὴν Σελήνην, τὴν ἀπεκρίθην, ἀλλ' ἄς τὴν ἀναπληθύσωμεν ἀπὸ κατοίκους πρὸς εὐχαρίσισίν σας. Ναι μὲν κατὰ ἀλήθειαν, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐπιφάνεια τῶν κηλίδων τῆς Σελήνης δὲν ἀλλάζει παντελῶς, δὲν ἤμπορῆ τινὰς νὰ πισεύσῃ ὅτι ἔχει ἡ Σελήνη νέφη περὶ αὐτὴν ὅπῃ νὰ συσκιάζου πότε ἐν μέρος, καὶ πότε ἄλλο. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει καὶ ὅτι ἡ Σελήνη δὲν εὐγάζει παντελῶς μήτε ἀτμὰς μήτε ἀναθυμιάσεις, (ἀ) ὡσὰν ὅπῃ τὰ εὐδικά μας νέφη τὰ ὅποια βλέπομεν φερόμενα ἐπὶ αἴρος δὲν εἶναι ἄλλο τί ἐμὴ ἀνα-

ἀναθυμιάσεις καὶ ἀτμοὶ, οἱ ὅποιοι ἐν ᾧ
 εὐγαινῶν ἀπὸ τὴν Γῆν ἦτον διηρημένοι
 εἰς τόσον πολλὰ μικρὰ μόρια ὅπῃ δὲν ἡμ-
 πορῆσαν νὰ ὑποπέσῃ εἰς ὄρασιν, ὑπὴν-
 τησαν ὅμως ὀλίγον ὑψηλότερα ψύ-
 χραν, ἢ ὅποια τὲς συνέσφιγξε, καὶ
 διὰ τὴν ἔνωσιν καὶ σύμπηξιν τῶν μερῶν
 τὲς τὲς ἔκαμεν ὄρατὲς, καὶ ἔτω μετὰ
 ταῦτα γίνονται σύγνεφα μεγάλα τὰ
 ὅποια κυμαίνονται εἰς τὸν αἶρα, ὅπε εἶ-
 ναι σώματα ἑτερογενῆ καὶ ξένα, ἕως ἔ-
 νὰ διαλυθῶν εἰς βροχὴν, καὶ νὰ πέσῃ
 πάλιν εἰς τὴν Γῆν. Αὐτοὶ ὅμως οἱ ἴδιοι
 ἀτμοὶ καὶ αἱ ἴδιαι ἀναθυμιάσεις γέκονται
 μερικαῖς φοραῖς τόσον πολλὰ ἀραιοὶ καὶ
 διεσπαρμένοι, ὥσε εἶναι ἀνεπαίσθητοι,
 καὶ συμπήγνυνται μόνον ἀποτελεῦντες
 μίαν λεπτοτάτην δροσιᾶν, ἢ ὅποια δὲν
 φαίνεται νὰ πίπτῃ ἀπὸ κανένα σύγνε-
 φον. Ὑποθέτω λοιπὸν ὅτι εὐγαινῶν
 ἀναθυμιάσεις ἀπὸ τὴν Σελήνην, ἐπειδὴ
 καὶ

καὶ ἀναγκαίως τέλος πάντων πρέπει νὰ εὐγαίνεν, ὡσὰν ὅπερ δὲν εἶναι πιθανὸν ὅτι ἡ Σελήνη ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἐν σῶμα, τῆ ὁποίᾳ ὅλα τὰ μέρη νὰ εἶναι ἐπίσης μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἰσομέτρως σφαιρότητος, ὅλα ἰσομέτρως εἰς ἡρεμίαν πρὸς ἄλληλα, ὅλα ἀνεπίδεικτα καμμίας μεταβολῆς ἢ ἀλλοιώσεως ἀπὸ τὴν πρὸς αὐτὰ ἐνεργειαν τῆ Ἡλίου. Ἐπειδὴ καὶ δὲν γνωρίζομεν κανένα σῶμα τοιαύτης φύσεως, ἔτε αὐτὰ τὰ μάρμαρα εἶναι τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ τὸ σκληρότερον ἀπ' ὅλα τὰ σώματα καὶ αὐτὸ μεταβάλλεται καὶ ἀλλοιοῦται ἢ διὰ τῆς μουσικῆς καὶ ἀοράτης κινήσεως ὅπερ ἔχει αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ (β') ἢ διὰ τῆς κινήσεως ὅπερ δέχεται ἔξωθεν. Αἱ ἀναθυμιάσεις ὅμως τῆς Σελήνης δὲν ἔπεται ἔτε νὰ συνάγωνται περὶ αὐτὴν συμπηγνύμεναι εἰς σύγνεφα, ἔτε νὰ πίπτειν πάλιν εἰς αὐτὴν διαλυόμεναι εἰς βροχὴν, ἀλλ' ἀποτελεῖν μό-

νον λεπτοτάτας δρόσας, καὶ ἀρκεῖ δι'
 αὐτὸ ἔλον μόνον ὁ ἀήρ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
 ὡς φαίνεται εἶναι ἡ Σελήνη περικυκλω-
 μένη ἰδιαίτερος, καθὼς καὶ ἡ Γῆ εἶναι πε-
 ρικυκλωμένη ἀπὸ τὸν ἑδικόν της, νὰ εἶναι
 ὅπως ἐν διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν ἑδικόν μας,
 καὶ ἐπομένως οἱ ἀτμοὶ τῆς Σελήνης νὰ
 εἶναι ὅπως ἐν διαφορετικοὶ ἀπὸ τὰς ἀτμὰς
 τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ πλέον πι-
 σανθῆ ἐνδεχόμενον. Ὅθεν κατ' αὐτὸν
 τὸν λόγον πρέπει, ἔσης τῆς ὕλης δια-
 τεθειμένης εἰς τὴν Σελήνην ἄλλοιῶς, καὶ
 ὄχι κατὰ τὸν τρόπον ὅπῃ εἶναι διατεθει-
 μένη εἰς τὴν Γῆν, τὰ ἀποτελέσματα
 της νὰ εἶναι διαφορετικά. Δὲν περᾶζει
 ὅμως, ἐπειδὴ καὶ εὐθύς ὅπῃ ἤυραμεν
 μίαν κίνησιν ἢ ἐνδόμυχον εἰς τὰ μέρη
 τῆς Σελήνης, ἢ ἔξωθεν προξενμένην ἀ-
 πὸ αἰτία ξένα, ἰδὲ ἐν' ἀκαρεῖ οἱ κάτοικοι
 τῆς Σελήνης ἀναγεννῶνται, καὶ ἔχομεν
 ἐν ταύτῳ τὴν ἀναγκαίαν καὶ ἐσιωδεδέ-

ραν βάσιν διὰ τὴν ὑπαρξίν των. Ἡ ὁποία αὐτὴ βάση θέλει μᾶς ἐπιδαφιλεύσει πωρικὰ, σιτάρια, νερὰ καὶ ὅτι ἄλλο θέλομεν. Ἐννοῶ ὅμως πωρικὰ, σιτάρια καὶ νερὰ κατὰ τὸν τρόπον τῆς Σελήνης, τὸν ὁποῖον ἐπαγγέλλομαι ὅτι ἀγνοῶ, τὰ πάντα ἀνάλογα καὶ οἰκεία εἰς τὰς χρείας τῶν κατοίκων της, τὰς ὁποίας ἔχ ἤττον ἀγνοῶ.

Ἡ γυνεὶς εἶπεν ἡ Μαρκέζα, ἰξεύρεις μόνον ὅτι ὅλα εἶναι καλὰ, χωρὶς νὰ ἰξεύρης μὲ τί τρόπον εἶναι. Ὅπερ ἐστὶ πολλὴ ἀγνοία εἰς πολλὰ ὀλίγην γνῶσιν, μ' ὅλον τῆτο πρέπει νὰ εὐχαρισθῶμεν καὶ εἰς αὐτὸ, καὶ ἐγὼ μὲ τόσον μόνον εἶμαι πολλὰ εὐτυχής, καθ' ὅ, τι ἔδωκες πάλιν εἰς τὴν Σελήνην τὰς κατοίκους της, καὶ μάλιστα εἶμαι πολλὰ εὐχαριστημένη ὅπερ τὴν δίδεις καὶ ἕνα ἀέρα νὰ τὴν περικυκλώνη ξεχωριστὰ, ἐπα-

ἐπειδὴ καὶ ἤθελε μὲ φανῆ εἰς τὸ ἐξῆς ὅτι χωρὶς αὐτὸ ἕνας Πλανήτης εἶναι πολλά γεγυμνωμένος.

Αὐτοὶ οἱ δύο διαφορετικοὶ αἴρες, τὴν εἶπα, συντελεῖν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσεν τὴν μεταξύ τῶν δύο Πλανητῶν συναναστροφὴν. Ἐπειδὴ καὶ ἂν συνίστατο μόνου εἰς τὸ νὰ πετάξεν οἱ ἄνθρωποι, ποῖος ἰξεύρει, καθὼς σᾶς εἶπα ἐχθρὸς, ἂν δὲν πετάξεν κάλλιστα καμμίαν ἡμέραν; σᾶς ὁμολογῶ ὅμως ὅτι κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν ἔχει τὸ πρᾶγμα παντελῶς πιθανότητα, διατὶ, δεδοσθω μὲν ἡ μεγάλη ἀπόστασις τῆς Σελήνης ἀπὸ τὴν Γῆν νὰ ἤθελεν ἦσθαι μία δυσκολία ὑπερβατὴ, ἡ ὁποία βεβαιότατα εἶναι πολλὰ μεγάλη καὶ δυσεπίβατος, μὰ καὶ ἂν αὐτὴ ἡ δυσκολία δὲν ἤθελε συναπαντήσῃ, καὶ ἂν μάλιστα οἱ δύο
πλα-

Πλανῆται ἤθελαν ἦοθαι πολλὰ πλησίον, πάλιν ἦτον ἀδύνατον νὰ περάσῃ τινὰς ἀπὸ τὸν αἶρα τῆ ἑνὸς εἰς τὸν αἶρα τῆ ἄλλης, καθὼς καὶ τὸ νερὸν εἶναι ὁ αἶρας τῶν ψαριῶν, ἔτε αὐτὰ ὁμῶς περνεῖν εἰς τὸν αἶρα τῶν πελιῶν, ἔτε τὰ πελιὰ εἰς τὸν αἶρα τῶν ψαριῶν, καὶ δὲν εἶναι ἡ ἀπόστασις ὅπῃ τὰ ἐμποδίζει, ἀλλ' εἶναι ὅτι τὸ καθ' ἑν ἔχει διὰ φυλακὴν τὸν αἶρα ὅπῃ πνέει. Ὅθεν ἡμεῖς συμπεραίνομεν ὅτι ὁ ἐδικός μας αἶρας εἶναι μεμιγμένος ἀπὸ ἀτμῆς πυκνοτέρας καὶ παχυτέρας ἀπὸ τῆς ἀτμῆς τῆ αἶρος τῆς Σελήνης, ἄρα κατ' αὐτὸν τὸν λόγον ἕνας κάτοικος τῆς Σελήνης ὅπῃ ἤθελε φθάσῃ εἰς τὰ σύνορα τῆ ἐδικῆς μας κόσμου ἤθελε πνιγῆ βεβαιότατα εὐθύς ὅπῃ ἤθελεν ἔμβῃ εἰς τὸν αἶρα μας, καὶ ἤθέλαμεν τὸν ἰδῆ νὰ πέσῃ νεκρὸς εἰς τὴν Γῆν. (γ')

Ὁχι! καὶ πόσον ἐπεθυμῆσα, ἐφώ-
 ναξεν ἡ Μαρκέζα, νὰ συνέβαινε κανένα
 μεγάλο ναυάγιον ὅπῃ νὰ διασκορπίσῃ
 ἐδῶ καμπόσους ἀπ' ἐκείνας τὰς κατοίκους,
 τῶν ὁποίων ἤθελαμεν ὑπάγη νὰ παρα-
 τηρήσωμεν μὲ κάθε μας ἄνεσιν καὶ εὐ-
 καιρίαν τὰς ἀλοκότους μορφάς. Μὰ,
 τὴν ἀπεκρίθη, ἂν αὐτοὶ ἦτον πολλὰ
 ἐπιτήδειοι ὥστε νὰ πλέυν εἰς τὴν ἐξωτε-
 ρικὴν ἐπιφάνειαν τῆ ἀέρος μας, καὶ ἂν
 ἐκείθεν περιεργεῖα φερόμενοι διὰ νὰ μᾶς
 ἰδῶν μᾶς ἀλίευαν ὡσὰν ψάρια, σὰς ἄρε-
 ζεν αὐτό; γιατί ὄχι; ἀπεκρίθη μὲ γέ-
 λουα. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ ἐγὼ μόνη με
 οἶκοθεν κινεμένη ἤθελα βαλθῶ εἰς τὰ
 δίκτυα των μόνου διὰ νὰ ἀπολαύσω τὴν
 ἡδονὴν τῆ νὰ ἰδῶ ἐκείνας ὅπῃ ἤθελαν μὲ
 ἀλιεύση.

Στοχαδῆτε, τὴν εἶπα, μήπως καὶ
 ἤθελετε φθάση πολλὰ ἄρρωστη εἰς τὸ
 ὕψος

ὕψος τῆ ἀέρος μας , ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶναι
 πνευσὸς ὡς πρὸς ἡμᾶς εἰς ὅλην τε τὴν
 ἔκτασιν , ἀλλὰ πολλῆγε καὶ δᾶ. Μά-
 λιστα λέγουσιν ὅτι μόλις εἶναι πνευσὸς ὀλί-
 γον σχεδὸν ὑψηλότερα ἀπὸ μερικά βε-
 νᾶ , καὶ ἀπορῶ ὑπερβολικὰ πῶς ἐκεῖνοι
 ὅπῃ ἔχου τὴν τρέλαν νὰ πισεύου ὅτι
 πνεύματα σωματώμενα κατοικῶν τὸν
 πλέον καθαρὸν ἀέρα , δὲν λέγουσιν ἐπί-
 σης καὶ διατὶ αὐτὰ τὰ πνεύματα νὰ μὴ
 μᾶς κάμνου συχνὰ χαιρετισμὸς , ἀλλὰ
 μόλις ἐνίοτε καὶ ἐκείνης πολλὰ σπανίως ,
 καὶ πολλὰ σύντομα , τὸ ὁποῖον προέρ-
 χεται καθ' ὃ , τι πολλὰ ὀλίγα εἶναι ,
 μεταξὺ εἰς αὐτὰ τὰ πνεύματα , ἐκεῖνα
 ὅπῃ ἰξεύρου νὰ βετῶν , ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα
 μάλιστα ὅπῃ ἰξεύρου μόλις ἡμπορῶν νὰ
 κάμνου ἕως εἰς τὸ βάθος αὐτῆ τῆ πυκ-
 νοτέρη ἀέρος ὅπῃ πνέομεν βετήματα
 πολλὰ σύντομα καὶ ὀλιγοδιαρκῆ. Ἰδὲ
 λοιπὸν μύριοι φυσικοὶ φραγμοὶ ὅπῃ μᾶς
 ἔμπο-

ἐμποδίζεν τὴν ἔξοδον ἀπὸ τὸν ἐδικόν
 μας κόσμον, καὶ τὴν εἴσοδον εἰς τὸν
 κόσμον τῆς Σελήνης. Τελευταίως ὁ-
 μως ἄς παχίσωμεν πρὸς παρηγορίαν
 μας καὶ ἐπινοήσωμεν διορατικῶς ὅ, τι
 ἤμπορῆμεν δι' αὐτὸν τὸν κόσμον. Ἐγὼ
 παραδείγματος χάριν, πιστεύω ὅτι πρέ-
 πει καὶ βλέπεν ἐκεῖ τὸν ἕρηνον, τὸν Η'-
 λιον καὶ τὰς ἀέρας μὲ ἄλλο χρῶμα
 διαφορετικὸν ἀπ' ἐκεῖνο μὲ τὸ ὁποῖον
 τὰς βλέπομεν ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ ὅλα
 αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα προσβάλλεν εἰς τὴν
 ὄρασίν μας ἀείποτε διὰ μέσθ' ἑνὸς εἶδους
 φυσικῆ τηλεσκοπίε τὸ ὁποῖον μᾶς τὰ
 μεταβάλλει. Αὐτὸ τὸ τηλεσκόπιον εἶ-
 ναι ὁ ἀέρας μας μεμιγμένος καθὼς εἶ-
 ναι ἀπὸ ἀτμῆς καὶ ἀναθυμιάσεις, ὁ
 ὁποῖος δὲν ἐκτείνεται τόσον πολλὰ ὑψη-
 λὰ, καὶ τὸν ὁποῖον μερικοὶ νεώτεροι
 τὸν θέλουν ὅτι εἶναι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν
 κυανὸς καθὼς εἶναι καὶ τὸ νερὸν τῆς

θαλάσσης, καὶ ὅτι αὐτὸ τὸ χρῶμα δὲν φαίνεται τόσον εἰς τὸν ἕνα, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἄλλο, εἰμὴ μόνον εἰς ἕνα βάθος μεγάλου. Ὅθεν ὁ ἔρανος, λέγουσιν αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι, ὅπερ εἶναι τὰ Ἀπλαυῆ Ἀστρα προσκωλημένα δὲν ἔχει αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν κανένα φῶς, καὶ ἀκόλως ἔπρεπε νὰ φαίνεται μαῦρος. Μὲ τὸ νὰ τὸν βλέπωμεν ὁμως διὰ μέσθ τῆ ἀέρος ὅπερ εἶναι κυανός, μᾶς φαίνεται καὶ ὁ ἔρανος κυανός. Ἄν λοιπὸν αὐτὸ ἔτις ἔχη αἱ ἀκτῖνες τῆ Ἡλίου καὶ τῶν Ἀστρον δὲν ἠμποροῦν νὰ διέλθουν διὰ μέσθ τῆ ἀέρος χωρὶς νὰ βαφῶν ὀλίγον ἀπὸ τὸ χρῶμά τε, καὶ νὰ χάσθον ἄλλο τόσον ἀπὸ τὸ κατὰ φύσιν ἰδιὸν τῆς χρῶμα. Μὰ καὶ ὁ ἀέρας ἂν δὲν ἤθελεν ἦσθαι χρωματισμένος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, εἶναι ἔχ ἦττον βέβαιον ὅτι διὰ μέσθ μιᾶς παχυτάτης ὁμίχλης τὸ φῶς μιᾶς λαμπάδος βλε-
πό-

πόμενον ὀλίγον ἀπὸ μακρυᾶ, φαίνεται
 ὄλο κοκκινωπὸν, με ὄλον ὅπε αὐτὸ
 δὲν εἶναι τὸ κυρίως χρώμα τε. Ἀλλὰ
 καὶ ὁ αἶρ εἶναι ἔχ ἦττον μία ὀμίχλη
 ἢ ὅποια πρέπει νὰ μεταβάλλῃ τὸ κυρίως
 χρώμα καὶ τῆ Οὐρανῶ καὶ Ἡλίου καὶ
 τῶν Ἀστρων. Καὶ εἰς μόνον τὴν ἐράνιον
 ὕλην ἀπόκειται τὸ νὰ μᾶς φέρῃ τὸ
 φῶς καὶ τὰ χρώματα με ὄλην των
 τὴν καθαρότητα, καὶ τοιαῦτα ὅποια
 εἶναι κατὰ φύσιν. Οὕθεν ὁ αἶρ τῆς
 Σελήνης ὄντας φύσεως διαφορετικῆς ἀ-
 ἀπὸ τὸν ἐδικὸν μας αἶρα, ἢ εἶναι βαμ-
 μένος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἀπὸ κανένα
 ἄλλο χρώμα, ἢ τῆ λάχισον εἶναι μία
 ἄλλη ὀμίχλη ὅπε προξενεῖ καὶ ἀλλοίαν
 μεταβολὴν εἰς τὰ χρώματα τῶν ἐρα-
 νίων σωμάτων. Ἐν συντόμῳ ὡς πρὸς
 τὴς ἀνθρώπου τῆς Σελήνης αὐτὸ τὸ
 τηλεσκόπειον, διὰ μέσε τῆ ὅποια κα-
 θορῶνται τὰ πάντα, εἶναι ἀλλοῖον.